

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos socialinės

apsaugos ir darbo ministro

2017 m.

d. įsakymu Nr. A1-

(Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo

ministro 2016 m. gegužės 2 d. įsakymo Nr. A1-232

redakcija)

**2014–2020 METŲ EUROPOS SAJUNGOS FONDŲ INVESTICIJŲ VEIKSMŲ
PROGRAMOS 8 PRIORITETO „SOCIALINĖS ĮTRAUKTIES DIDINIMAS IR
KOVA SU SKURDU“ ĮGYVENDINIMO PRIEMONĖS NR. 08.3.2-ESFA-K-415 „54+“
PROJEKTŲ FINANSAVIMO SĄLYGŲ APRAŠAS**

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 8 prioriteto „Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu“ įgyvendinimo priemonės Nr. 08.3.2-ESFA-K-415 „54+“ projektų finansavimo sąlygų aprašas (toliau – Aprašas) nustato reikalavimus, kuriais turi vadovautis pareiškėjai, rengdami ir teikdami paraiškas finansuoti iš Europos Sąjungos (toliau – ES) struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamus projektus (toliau – paraiška) pagal 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos, patvirtintos Europos Komisijos 2014 m. rugsėjo 8 d. sprendimu Nr. C(2014) 6397, 8 prioriteto „Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu“ įgyvendinimo priemonės Nr. 08.3.2-ESFA-K-415 „54+“ (toliau – Priemonė) finansuojamas veiklas, iš ES struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų (toliau – projektas) vykdytojais, įgyvendindami pagal Aprašą finansuojamus projektus, taip pat institucijos, atliekančios paraiškų vertinimą, atranką ir projektų įgyvendinimo priežiūrą.

2. Aprašas yra parengtas vadovaujantis:

2.1. 2013 m. gruodžio 18 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 1407/2013 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai (OL 2013 L 352, p. 1) (toliau – Komisijos reglamentas);

2.2. Lietuvos Respublikos savanoriškos veiklos įstatymu;

2.3. Užimtumo didinimo 2014–2020 metų programos įgyvendinimo tarpinstituciniu veiklos planu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 204 „Dėl Užimtumo didinimo 2014–2020 metų programos įgyvendinimo tarpinstitucinio veiklos plano patvirtinimo“;

2.4. Vyresnio amžiaus asmenų motyvavimo ir savanoriškos veiklos skatinimo 2016–2020 m. veiksmų planu, patvirtintu Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2015 m. spalio 20 d. įsakymu Nr. A1-597 „Dėl Vyresnio amžiaus asmenų motyvavimo ir savanoriškos veiklos skatinimo 2016–2020 m. veiksmų plano patvirtinimo“ (toliau – Vyresnio amžiaus asmenų motyvavimo ir savanoriškos veiklos skatinimo veiksmų planas);

2.5. Projektų administravimo ir finansavimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymu Nr. 1K-316 „Dėl Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Projektų taisyklės);

2.6. 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos prioritetų įgyvendinimo priemonių įgyvendinimo planu, patvirtintu Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2015 m. vasario 24 d. įsakymu Nr. A1-90 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos prioritetų įgyvendinimo priemonių įgyvendinimo plano ir Nacionalinių stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašo patvirtinimo“ (toliau – Priemonių įgyvendinimo planas);

2.7. 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 1K-499 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašo patvirtinimo“ (toliau – Veiksmų programos stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašas);

2.8. Nacionalinių stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2015 m. vasario 24 d. įsakymu Nr. A1-90 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos prioritetų įgyvendinimo priemonių įgyvendinimo plano ir Nacionalinių stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašo patvirtinimo“ (toliau – Nacionalinių stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašas).

3. Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Aprašo 2 punkte nurodytuose teisės aktuose, Atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų veiksmų programą, taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. birželio 4 d. nutarimu Nr. 528 „Dėl atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programą“, ir 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos administravimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. spalio 3 d. nutarimu Nr. 1090 „Dėl

2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“.

4. Apraše vartojamos kitos sąvokos:

4.1. *de minimis* pagalbos gavėjas – Aprašo ~~10.1.2.~~ **12.1.2** papunktyje nurodytoje veikloje dalyvaujanti savanorius priimanti organizacija, kuri vykdo ar gali vykdyti ūkinę veiklą Lietuvos Respublikoje arba kurios veiksmai daro įtaką ar ketinimai, jeigu būtų įgyvendinti, galėtų daryti įtaką ūkinei veiklai Lietuvos Respublikoje;

4.2. nuosavas įnašas – projekto vykdytojo ir (ar) partnerio (-ių) vykdančiojo personalo (vykdančio Aprašo 12 punkte numatytas veiklas) darbo užmokesčiui skirta nuosavų lėšų suma, kuria projekto vykdytojas ir (ar) partneris (-iai) prisideda prie projekto įgyvendinimo ir kurią gali sudaryti nacionalinės viešosios lėšos ir (arba) privačios lėšos;

~~4.2.4.3.~~ savanorius priimanti organizacija – savanoriškos veiklos organizatorius, kaip tai apibrėžia Lietuvos Respublikos savanoriškos veiklos įstatymas, kuris projekte dalyvauja kaip pareiškėjas (projekto vykdytojas), partneris ar **kita** organizacija, kuri nėra projekto vykdytoja ar partnerė. ~~ir su kuria pasirašytas išankstinis susitarimas, nurodytas Aprašo 15 punkte.~~ **Organizacija nėra laikoma savanorius priimančia, jei ji atlieka tik tarpininko funkciją tarp savanorio ir organizacijos, kurioje savanoris faktiškai vykdo savanorišką veiklą;**

4.4. socialinės integracijos veikla – veikla, skatinanti asmenų socialinį savarankiškumą ir asmens darbingumo, profesinės kompetencijos ir pajėgumo dalyvauti darbo rinkoje atkūrimą ir stiprinimą per psichosocialinę reabilitaciją (informavimą, konsultavimą, tarpininkavimą, atstovavimą, psichosocialinę pagalbą, sociokultūrinės paslaugas, socialinių įgūdžių ugdymą ir palaikymą) ir profesinę reabilitaciją (profesinį orientavimą ir konsultavimą, bendrųjų su darbu susijusių įgūdžių ugdymą, profesinių įgūdžių ugdymą, aktyvios darbo rinkos politikos priemones);

~~4.3.4.5.~~ vyresnis darbingo amžiaus asmuo – asmuo nuo 55 metų iki Lietuvos Respublikos valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo nustatyto senatvės pensijos amžiaus.

5. Priemonės įgyvendinimą administruoja Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija (toliau – Ministerija) ir Europos socialinio fondo agentūra (toliau – įgyvendinančioji institucija).

6. Pagal Priemonę teikiama finansavimo forma – negrąžinamoji subsidija.

7. Projektų atranka pagal Priemonę bus atliekama projektų konkurso vienu etapu būdu.

8. Pagal Aprašą projektams įgyvendinti numatoma skirti iki 6 000 000 (šešių milijonų) eurų ES struktūrinių fondų (Europos socialinio fondo (toliau – ESF) lėšų.

9. Pagal Aprašą skiriamų finansavimo lėšų paskirstymas apskrityms:

Apskrities pavadinimas	ES struktūrinių fondų lėšų suma, Eur
Alytaus	300 000
Kauno	1 200 000
Klaipėdos	700 000
Marijampolės	300 000
Panevėžio	500 000
Šiaulių	600 000
Tauragės	300 000
Telšių	300 000
Utenos	300 000
Vilniaus	1 500 000
Iš viso:	6 000 000

10. Dėl finansavimo projektai konkuruoja pagal apskritis, t.y. apskrityje konkuruoja tie projektai, kurie paraiškoje ir paraiškos priede, užpildytame pagal Aprašo 3 priedo formą, nurodė, kad projekto veiklas vykdys toje apskrityje.

~~9.11. Priemonės tikslas – sukurti palankias sąlygas vyresniems darbingo amžiaus asmenims aktyviai dalyvauti sprendžiant socialinius ir pilietinius klausimus, padidinti jų dalyvavimo darbo rinkoje galimybes vyresnio darbingo amžiaus asmenims įsitraukti į savanorišką veiklą ir ilgiau išlikti aktyviems darbo rinkoje.~~

~~10.12. Pagal Aprašą remiamos šios veiklos:~~

~~10.1.12.1. vyresnių darbingo amžiaus asmenų savanoriškos veiklos organizavimas ir vykdymas:~~

~~10.1.1.12.1.1. vyresnių darbingo amžiaus asmenų įtraukimas į savanorišką veiklą;~~

~~10.1.2.12.1.2. savanorius priimančių organizacijų mokymai ir individualios konsultacijos, mentorystės paslaugų jiems teikimas;~~

~~10.1.3.12.1.3. mokymo, informavimo, konsultavimo paslaugų teikimas savanoriškoje veikloje ketinantiems dalyvauti ir dalyvaujantiems vyresniems darbingo amžiaus asmenims;~~

~~10.1.4.~~**12.1.4.** kitos su savanoriškos veiklos organizavimu ir vykdymu susijusios veiklos, reikalingos projekto tikslui pasiekti;

~~10.2.~~**12.2.** vyresnių darbingo amžiaus asmenų motyvavimas, individualus darbas su jais, jų poreikių ir galimybių vertinimas, informavimas, konsultavimas, psichologinė pagalba, siekiant vyresnių darbingo amžiaus asmenų grįžimo ar išlikimo darbo rinkoje;

~~10.3.~~**12.3.** mokymai, skirti vyresnių darbingo amžiaus asmenų bendriesiems gebėjimams, kaip apibrėžta 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos rekomendacijoje dėl bendrųjų visą gyvenimą trunkančio mokymosi gebėjimų (2006/962/EB) (OL 2006 L 394, p. 10), ugdyti. Bendrieji gebėjimai:

~~10.3.1.~~**12.3.1.** bendravimas gimtąja kalba;

~~10.3.2.~~**12.3.2.** bendravimas užsienio kalbomis;

~~10.3.3.~~**12.3.3.** matematiniai gebėjimai ir pagrindiniai gebėjimai mokslo ir technologijų srityse;

~~10.3.4.~~**12.3.4.** skaitmeninis raštingumas;

~~10.3.5.~~**12.3.5.** mokymasis mokytis;

~~10.3.6.~~**12.3.6.** socialiniai ir pilietiniai gebėjimai;

~~10.3.7.~~**12.3.7.** iniciatyva ir verslumas;

~~10.3.8.~~**12.3.8.** kultūrinis sąmoningumas ir raiška;

~~10.4.~~**12.4.** švietėjiškų veiklų ir informacijos sklaidos, skirtų vyresnių darbingo amžiaus asmenų potencialui skatinti, motyvuoti juos aktyviai dalyvauti visuomenės gyvenime, teigiamai formuoti visuomenės ir darbdavių nuomonę apie vyresnio amžiaus asmenis, organizavimas.

~~11.~~**13.** Įgyvendinant projektą privaloma vykdyti Aprašo ~~10.1.1.~~ **12.1.1, 12.2** ir ~~10.3.~~ **12.3** papunkčiuose nurodytas veiklas. ~~Kitos—veiklos 12.1.2, 12.1.3, 12.1.4 ir 12.4~~ **papunkčiuose nurodytos veiklos** gali būti įgyvendinamos pagal poreikį.

~~12.~~**14.** Pagal Apraše nurodytas remiamas veiklas kvietimą teikti paraiškas numatoma paskelbti ~~2016~~ **2017** m. II ketvirtį.

II SKYRIUS

REIKALAVIMAI PAREIŠKĖJAMS IR PARTNERIAMS

~~13.~~**15.** Pagal Aprašą galimi pareiškėjai yra nevyriausybinės organizacijos, **kaip apibrėžta Lietuvos Respublikos nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatyme**. Galimi partneriai yra savivaldybių administracijos, nevyriausybinės organizacijos ir darbdavių

organizacijos. Pareiškėjams rekomenduojama į partnerius įtraukti tos teritorijos, kurioje planuojama vykdyti veiklą, savivaldybės administraciją.

14.16. Pareiškėju (projekto vykdytoju) ir partneriu gali būti tik juridiniai asmenys, juridinio asmens filialai ar atstovybės.

17. Pagal Aprašą finansuojamiems projektams įgyvendinti vienas pareiškėjas gali teikti tik vieną paraišką.

18. Juridinis asmuo, juridinio asmens filialas ar atstovybė partneriu gali būti tik viename konkrečioje apskrityje planuojamame įgyvendinti projekte.

19. Juridinis asmuo, juridinio asmens filialas ar atstovybė, kuris yra pareiškėjas vienoje apskrityje, negali būti partneriu kitame toje pačioje apskrityje planuojamame įgyvendinti projekte.

15.20. Pareiškėjas ir (arba) partneris (priklausomai nuo to, kuris iš jų bus atsakingas už Aprašo 10.4 12.1 papunktyje nurodytos veiklos įgyvendinimą) iki paraiškos pateikimo įgyvendinančiajai institucijai turi būti pasirašęs išankstinį (-ius) susitarimą (-us) su savanorius priimančia (-iomis) organizacija (-omis), kurioje (-se) projekto dalyviai vykdys savanorišką veiklą. Jeigu savanorius priimančiaja organizacija yra pareiškėjas arba partneris, kuris projekte yra atsakingas už Aprašo 12.1 papunktyje nurodytos veiklos įgyvendinimą, jis pasirašo įsipareigojimą užtikrinti savanorių priėmimą. Susitarime ir (arba) įsipareigojime turi būti nurodyta organizacijos veiklos sritis pagal įstatus ir numatytas preliminarus priimanamų savanorių skaičius per visą projekto įgyvendinimo laikotarpį:

20.1. pareiškėjo arba partnerio (priklausomai nuo to, kuris iš jų bus atsakingas už Aprašo 12.1 papunktyje nurodytos veiklos įgyvendinimą) organizacijos pavadinimas, kodas, vadovo pareigos, vadovo ar kito įgalioto asmens vardas, pavardė, veikimo pagrindas, vietovė (-ės) pavadinimas (-ai), kuriose bus vykdomas projektas;

20.2. savanorius priimančios organizacijos pavadinimas, kodas, organizacijos vadovo ar kito įgalioto asmens vardas, pavardė, veikimo pagrindas, veiklos sritis (-ys), vidutinis asmenų skaičius per mėnesį, kuriems suteikiamos paslaugos;

20.3. savanoriškos veiklos vykdymo laikotarpis;

20.4. savanoriškos veiklos pobūdis;

20.5. asmenų, kuriuos savanorius priimančioji organizacija įsipareigoja priimti projekto įgyvendinimo laikotarpiu atlikti savanorišką veiklą, skaičius;

20.6. asmens savanoriškos veiklos trukmė valandomis;

20.7. savanorius priimančios organizacijos įsipareigojimas skirti atsakingą darbuotoją (-us), kuris (-ie) koordinuos savanorių veiklą bei organizuos savanoriškos

veiklos vykdymą taip, kaip reglamentuota Lietuvos Respublikos savanoriškos veiklos įstatyme;

20.8. šalių atsakomybės ir užtikrinimo priemonės susitarimo nevykdymo atveju.

~~16.21.~~ Pareiškėjas turi turėti pakankamus ~~administravimo~~ gebėjimus vykdyti projektą:

~~16.1.21.1.~~ pareiškėjas turi būti įregistruotas Juridinių asmenų registre ir veikti ne trumpiau nei 3 metus iki paraiškos pateikimo datos;

~~16.2.21.2.~~ pareiškėjo steigimo dokumentuose (įstatuose, steigimo sandoryje arba veiklos nuostatuose), **patvirtintuose ar pakeistuose ne vėliau nei prieš 3 metus iki paraiškos pateikimo dienos**, nurodyti pagrindiniai pareiškėjo veiklos tikslai ir uždaviniai ~~turi būti susiję su~~ yra socialinių paslaugų, **kaip apibrėžta Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006 m. balandžio 5 d. įsakymu Nr. A1-93 patvirtintame Socialinių paslaugų kataloge, teikimu teikimas** ir (arba) socialinės integracijos veikla;

21.3. Pareiškėjo organizacijoje ne trumpiau kaip dvylika mėnesių iki paraiškos pateikimo momento kiekvieną mėnesį dirbo ne mažiau kaip du apdraustieji. Apdraustieji darbuotojai yra fiziniai asmenys, apie kurių valstybinio socialinio draudimo pradžia yra pateiktas pranešimas Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos. Duomenys bus tikrinami vadovaujantis rekvizitai.vz.lt pateiktais duomenimis.

~~17.22.~~ Iki ~~projekto sutarties pasirašymo~~ **paraiškos pateikimo** pareiškėjas su partneriu (-iais) sudaro **ir su paraiška pateikia** jungtinės veiklos sutartį, kurioje nustato tarpusavio teises ir pareigas įgyvendinant projektą, kaip nustatyta Projektų taisyklių 163 punkte. **Jungtinės veiklos sutartyje visos sutarties šalys turi patvirtinti, kad savo veiksmais nėra pažeidusios Aprašo 18 ir 19 punktuose nustatytų reikalavimų ir įsipareigoja jų nepažeisti bei supranta, kad pažeidus Aprašo 18 ir (arba) 19 punktuose nustatytus reikalavimus, paraiškos tinkamumo finansuoti vertinimo metu bus priimti sprendimai, numatyti Aprašo 66.5 ir (arba) 66.6 papunkčiuose. Jungtinės veiklos sutartyje rekomenduojama numatyti, kokias teises ar finansines pasekmes sutarties šalims turi Aprašo 18 ir 19 punktuose nustatytų reikalavimų pažeidimas (-ai), padarytas (-i) vienos ar abiejų sutarties šalių.**

III SKYRIUS

PROJEKTAMS TAIKOMI REIKALAVIMAI

PIRMASIS SKIRSNIS
BENDRIEJI PROJEKTŲ REIKALAVIMAI IR PROJEKTŲ ATRANKOS
KRITERIJAI

~~18:23.~~ Visi projektai turi atitikti Projektų taisyklių 66 punkte nustatytus bendruosius projektų reikalavimus.

~~19:24.~~ Projektai turi atitikti šį specialųjį projektų atrankos kriterijų: projektai turi atitikti Vyresnio amžiaus asmenų motyvavimo ir savanoriškos veiklos skatinimo veiksmų plano nuostatas. Vertinama projektų ir pareiškėjų atitiktis Vyresnio amžiaus asmenų motyvavimo ir savanoriškos veiklos skatinimo veiksmų plano tikslams, uždaviniams, veikloms, rezultatams, tikslinei grupei, vykdytojams.

~~20:25.~~ Projektų naudos ir kokybės vertinimas atliekamas vadovaujantis prioritetiniais projektų atrankos kriterijais, nurodytais Aprašo 2 priede. Už atitiktį šiems prioritetiniams projektų atrankos kriterijams projektams skiriami balai. Didžiausias galimas balų skaičius pagal kiekvieną prioritetinį projektų atrankos kriterijų nurodytas Aprašo 2 priede. Pagal Aprašą privaloma surinkti mažiausia balų suma yra 30. ~~24:~~ Jei vertinant projekto naudą ir kokybę projektas nesurenka 30 balų, paraiška atmetama.

~~22. Pagal Aprašą nefinansuojami didelės apimties projektai, kaip nurodyta 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL 2013 L 347, p. 320) 100 straipsnyje.~~

~~23:26.~~ Teikiamų pagal Aprašą projektų įgyvendinimo trukmė turi būti ne ilgesnė kaip 36 mėnesiai nuo projekto sutarties įsigaliojimo dienos.

~~24:27.~~ Dėl objektyvių priežasčių, kurių projekto vykdytojas negalėjo numatyti paraiškos pateikimo ir vertinimo metu, projekto vykdymo laikotarpis gali būti pratęstas Projektų taisyklių nustatyta tvarka ir nepažeidžiant Projektų taisyklių 213.1 ir 213.5 papunkčiuose nustatytų terminų.

~~25:28.~~ Projektų veiklos turi būti vykdomos Lietuvos Respublikoje.

29. Projekto veiklos turi būti įgyvendinamos tik vienoje apskrityje, t.y. projekto tikslinę grupę turi sudaryti pasirinktos apskrities sudėtyje esančių savivaldybių gyventojai. Informacija apie apskritį, kurioje planuojama įgyvendinti projekto veiklas, nurodoma paraiškoje ir detalizuojama paraiškos priede, užpildytame pagal Aprašo 3 priedo formą.

~~26.30.~~ Tinkama projekto tikslinė grupė yra vyresni darbingo amžiaus asmenys.

~~27.31.~~ Projektai turi siekti visų toliau nurodytų stebėsenos rodiklių, nurodytų Veiksmų programos stebėsenos rodiklių skaičiavimo apraše ir Nacionalinių stebėsenos rodiklių skaičiavimo apraše, paskelbtuose ES struktūrinių fondų svetainėje www.esinvesticijos.lt, ir pasiekti toliau nurodytas jų minimalias siektinas reikšmes:

~~27.1.31.1.~~ „Asmenys virš 54 metų, kurie po dalyvavimo ESF veiklose įgijo kvalifikaciją“ (rodiklio kodas R.S.367) – 97 proc.;

~~27.2.31.2.~~ „Asmenys virš 54 metų, kurie po dalyvavimo ESF veiklose dalyvauja savanoriškoje veikloje“ (rodiklio kodas R.S.368) – 10 proc.;

~~27.3.31.3.~~ „Asmenys virš 54 metų amžiaus, dalyvavę aktyviam senėjimui skirtose ESF veiklose“ (rodiklio kodas P.S.367) (veiklos peržiūros rodiklis);

~~27.4.31.4.~~ „Asmenys virš 54 metų, dalyvavę bendrųjų gebėjimų mokymuose“ (rodiklio kodas P.N.415).

~~28.32.~~ Aprašo ~~27.4.~~ 31.4 papunktyje nurodytas rodiklis „Asmenys virš 54 metų, dalyvavę bendrųjų gebėjimų mokymuose“ (rodiklio kodas P.N.415) yra dalis Aprašo ~~27.3~~ **31.3** papunktyje nurodyto rodiklio „Asmenys virš 54 metų amžiaus, dalyvavę aktyviam senėjimui skirtose ESF veiklose“ (rodiklio kodas P.S.367), todėl unikaliais projektų dalyviais laikomi tik į rodiklį „Asmenys virš 54 metų amžiaus, dalyvavę aktyviam senėjimui skirtose ESF veiklose“ (rodiklio kodas P.S.367) įtraukti dalyviai.

~~29.33.~~ Minimalios siektinos projektų stebėsenos rodiklių reikšmės nurodomos projektų sutartyse. Jei Priemonės projektų įgyvendinimo trukmė ilgesnė nei iki 2018 m. gruodžio 31 d., projektų vykdytojai, įgyvendindami projektus, iki 2018 m. gruodžio 31 d. turi pasiekti rodiklio P.S.367 minimalias tarpines reikšmes, kurios yra suderinamos su pareiškėju ir nurodomos projektų sutartyse.

~~30.34.~~ Projekto parengtumui taikomi Aprašo ~~15~~ **20** ir ~~17~~ **22** punktuose nustatyti reikalavimai.

~~31.35.~~ Projektas turi prisidėti prie moterų ir vyrų lygybės principo įgyvendinimo ir (arba) skatinti nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos, etninės

priklausomybės, religijos principo įgyvendinimą, t. y. projekto veiklos ir rezultatai turi būti prieinami visiems dalyviams, turintiems skirtingų poreikių (judėjimo, klausos ar kitą negalią turintiems asmenims ir pan.):

~~31.1.~~**35.1.** projekto veiklos prirėikus turi būti organizuojamos patalpose, prieinamose judėjimo, regos ar kitą negalią turintiems asmenims;

~~31.2.~~**35.2.** projekto medžiaga prirėikus turi būti pritaikyta regos ar kitą negalią turintiems asmenims;

~~31.3.~~**35.3.** vykdant projekto veiklas prirėikus turi būti užtikrintas vertimas į gestų kalbą.

~~32.~~**36.** Aprašo ~~10~~ **12** punkte nurodytos veiklos aktyviai prisidės prie darnaus vystymosi principo įgyvendinimo.

~~33.~~**37.** Kiti projektų reikalavimai:

~~33.1.~~**37.1.** savanoriškoje veikloje, nurodytoje Aprašo ~~10.1.1~~ **12.1.1** papunktyje, turi dalyvauti ne mažiau kaip 30 proc. visų projekto dalyvių. Dalyvis vykdo savanorišką veiklą pagal veiklos sritį ir pobūdį pasirinktoje savanorius priimančioje organizacijoje, laisvai pasirinkdamas savanoriškos veiklos laikotarpį, tačiau ne trumpiau kaip 20 valandų per visą projekto įgyvendinimo laikotarpį. Jei per visą projekto įgyvendinimo laikotarpį dalyvis savanorišką veiklą vykdė trumpiau nei 20 valandų, patirtos išlaidos yra laikomos tinkamomis finansuoti, tačiau dalyvis nėra įskaičiuojamas į savanorišką veiklą vykdyusių dalyvių skaičių;

~~33.2.~~**37.2.** jeigu projekto įgyvendinimo metu numatyta vykdyti Aprašo **12.1** ir ~~10.2.~~ **12.2** papunktyje **papunkčiuose** nurodytą veiklą šioje veikloje **visiškai arba iš dalies** turi dalyvauti ne mažiau kaip 20 proc. visų dalyvių **įgyvendinti pats projekto vykdytojas arba partneris, kaip apibrėžta Projektų taisyklių 10 priedo 2 punkte ir šioms veikloms vykdyti turi būti skiriama ne mažiau kaip 60 proc. visų tinkamų finansuoti tiesioginių projekto išlaidų, kurių suma nustatoma atliekant projekto tinkamumo finansuoti vertinimą arba keičiant projekto sutartį.**

~~33.3.~~**37.3.** Aprašo ~~10.3~~ **12.3** papunktyje nurodytoje veikloje turi dalyvauti ne mažiau kaip 50 proc. visų projekto dalyvių, siekiant tiek moterų, tiek vyrų aktyvumo, ~~ir šiai veiklai turi būti skiriama ne mažiau kaip 40 proc. visų tinkamų finansuoti tiesioginių projektų išlaidų, kurių suma nustatoma atliekant projekto tinkamumo finansuoti vertinimą arba keičiant projekto sutartį.~~ Mokymai gali būti organizuojami siekiant stiprinti visus bendruosius gebėjimus, nurodytus Aprašo ~~10.3~~ **12.3** papunktyje, arba pagal poreikį pasirenkant dalį Aprašo ~~10.3~~ **12.3** papunktyje nurodytų bendrųjų gebėjimų;

~~33.4. jeigu įgyvendinama Aprašo 10.4 papunktyje nurodyta veikla, jei turi būti skiriama ne daugiau kaip 10 proc. visų tinkamų finansuoti tiesioginių projektų išlaidų, kurių suma nustatoma atliekant projekto tinkamumo finansuoti vertinimą arba keičiant projekto sutartį;~~

~~33.5.~~**37.4.** išlaidos vienam projekto dalyviui vidutiniškai (skaičiuojama visas tinkamas finansuoti projekto išlaidas padalijant iš numatyto unikalių dalyvių skaičiaus, įtraukto į rodiklį „Asmenys virš 54 metų amžiaus, dalyvavę aktyviam senėjimui skirtose ESF veiklose“ (rodiklio kodas P.S.367) turi neviršyti 750 eurų vienam asmeniui.

ANTRASIS SKIRSNIS

REIKALAVIMAI DĖL *DE MINIMIS* PAGALBOS TEIKIMO

~~34.~~**38.** Finansavimas, teikiamas Aprašo ~~10.1.2~~ **12.1.2** papunktyje nurodytai veiklai projekte vykdyti, yra *de minimis* pagalba *de minimis* pagalbos gavėjams, teikiama vadovaujantis Komisijos reglamentu.

~~35.~~**39.** Prašomos (galimos) skirti *de minimis pagalbos* sumos konkrečiam *de minimis* pagalbos gavėjui teisėtumas turi būti įrodomas vadovaujantis projekto sutartyje, Aprašo 3 priede ir Suteiktos valstybės pagalbos registre pateiktais duomenimis Aprašo VI skyriuje nurodyta tvarka.

~~36.~~**40.** *De minimis* pagalba konkrečiam *de minimis* pagalbos gavėjui skiriama Aprašo VI skyriuje nurodyta tvarka įgyvendinančiajai institucijai patikrinus:

~~36.1.~~**40.1.** ar nebus viršyta *de minimis* pagalbos suteikimo riba: bendra *de minimis* pagalbos suma, suteikta tam pačiam *de minimis* pagalbos gavėjui pagal Komisijos reglamentą, negali viršyti 200 000 (dviejų šimtų tūkstančių) eurų ribos per trejų finansinių metų laikotarpį, vienam kelių transporto sektoriuje veikiančiam pareiškėjui – 100 000 (vieno šimto tūkstančių) eurų;

~~36.2.~~**40.2.** sąsajas pagal Komisijos reglamento „vienos įmonės“ sąvoką, kaip apibrėžta Komisijos reglamento 2 straipsnio 2 dalyje, *de minimis* pagalbos gavėjui užpildžius Vienos įmonės deklaraciją pagal Komisijos reglamentą, paskelbtą ES struktūrinių fondų svetainės www.esinvesticijos.lt skiltyje „Dokumentai“, ieškant „Finansavimo skyrimas“ ir „Pareiškų formos“.

~~37.~~**41.** Duomenis ir informaciją, susijusią su *de minimis* pagalbos reikalavimų įgyvendinimu, teikia projekto vykdytojas įgyvendinančiajai institucijai Aprašo ~~67~~ **79** punkte ir projekto sutartyje nustatyta tvarka.

IV SKYRIUS
TINKAMŲ FINANSUOTI PROJEKTO IŠLAIDŲ IR FINANSAVIMO
REIKALAVIMAI

38.42. Projekto išlaidos turi atitikti Projektų taisyklių VI skyriuje ir Rekomendacijose dėl projektų išlaidų atitikties Europos Sąjungos struktūrinių fondų reikalavimams, patvirtintose Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos, Ekonomikos augimo veiksmų programos, Sanglaudos skatinimo veiksmų programos ir 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos valdymo komitetų, sudarytų Lietuvos Respublikos finansų ministro 2007 m. gruodžio 18 d. įsakymu Nr. 1K-376 „Dėl Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos, Ekonomikos augimo veiksmų programos, Sanglaudos skatinimo veiksmų programos ir 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programos valdymo komitetų sudarymo“, 2014 m. liepos 4 d. posėdžio protokolu Nr. 34 (toliau – Rekomendacijos dėl projektų išlaidų atitikties Europos Sąjungos struktūrinių fondų reikalavimams) ir paskelbtos ES struktūrinių fondų svetainėje www.esinvesticijos.lt, nurodytus projekto išlaidoms taikomus reikalavimus.

39.43. Didžiausia galima projektui skirti finansavimo lėšų suma yra 100 000 (vienas šimtas tūkstančių) eurų, mažiausia – 55 000 (penkiasdešimt penki tūkstančiai) eurų.

40.44. Didžiausia galima projekto finansuojamoji dalis sudaro iki 100 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų. Pareiškėjas ir (arba) partneris (-iai) savo iniciatyva ir savo ir (arba) kitų šaltinių lėšomis gali prisidėti prie projekto įgyvendinimo.

41. 45. Projekto tinkamų finansuoti išlaidų dalis, kurios nepadengia projektui skiriamo finansavimo lėšos, turi būti finansuojama iš projekto vykdytojo ir (arba) partnerio (-ių) lėšų.

42.46. Pagal Aprašą tinkamų arba netinkamų finansuoti išlaidų kategorijos yra šios:

Išlaidų kategorijos Nr.	Išlaidų kategorijos pavadinimas	Reikalavimai ir paaiškinimai
1.	Žemė	Netinkama finansuoti
2.	Nekilnojamasis turtas	Netinkama finansuoti
3.	Statyba, rekonstravimas, remontas ir kiti	Netinkama finansuoti

	darbai	
4.	Įranga, įrenginiai ir kitas turtas	Projektą vykdančio personalo darbo vietos įsteigimo (kompiuterinės įrangos, baldų ir kitų darbo vietai reikalingų prekių pirkimo) išlaidos
5.	Projekto vykdymas	<p>Tinkamomis finansuoti išlaidomis yra laikomos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - projektą vykdančio personalo darbo užmokesčio ir atlygio projektą vykdančiams fiziniams asmenims pagal paslaugų (civilines) ir kitas sutartis išlaidos, kai projekto vykdytojas (partneris) pats vykdo projekto veiklas (arba jų dalį). Valstybės ar savivaldybių biudžetinių įstaigų darbuotojui mokamo darbo užmokesčio dydis turi būti nustatomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. liepos 8 d. nutarimo Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“ nuostatomis Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymu. Kitų įstaigų darbuotojų darbo užmokesčio išlaidos neturi viršyti atitinkamos specializacijos ir kvalifikacijos darbuotojų vidutinio darbo užmokesčio, išskyrus tinkamai pagrįstus atvejus. Su darbuotojais, vykdančiais tiesiogines projekto veiklas, turi būti sudaromos darbo sutartys, kai tas darbas yra pagrindinis arba esamų darbo sutarčių papildymai, kai šalia pagrindinių pareigų sulygstama dėl papildomų funkcijų projekte (tokiu atveju sutartyje turi būti aiškiai įvardyta, kiek laiko dirbama prie projekto, ir nurodomas atlygis); - projektą vykdančio personalo komandiruočių, kelionių išlaidos; - mokymo ir ugdymo priemonių bei kito trumpalaikio turto (išskyrus trumpalaikiam turtui priskiriamų baldų, įrangos ir įrenginių pirkimo išlaidas) pirkimo ir nuomos išlaidos; įrangos nuomos išlaidos;

		<ul style="list-style-type: none"> - projekto veikloms vykdyti reikalingų patalpų eksploataavimo (komunalinių, ryšio paslaugų ir pan.) išlaidos; - dalyvių kelionių, apgyvendinimo, dalyvavimo renginiuose ir panašios išlaidos; - Lietuvos Respublikos savanoriškos veiklos įstatyme numatytos išlaidos (pvz., savanorio kelionių, apgyvendinimo, maitinimo, privalomojo sveikatos draudimo ir kitos išlaidos); - iš išorės tiekėjų perkamų paslaugų ir prekių, reikalingų įgyvendinti Aprašo 40 12 punkte nurodytas veiklas, išlaidos, jei jos atitinka Rekomendacijose dėl projektų išlaidų atitikties Europos Sąjungos struktūrinių fondų reikalavimams prekėms ir paslaugoms keliamus reikalavimus. <p>Savanorius priimančiai organizacijai gali būti kompensuojamos tik dalyvio išlaidos, numatytos Lietuvos Respublikos savanoriškos veiklos įstatyme, jei savanorius priimanči organizacija nėra projekto partneris</p>
6.	Informavimas apie projektą	<p>Tinkamomis finansuoti laikomos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - privalomų viešinimo priemonių, nurodytų Projektų taisyklių 450.1, 450.2, 450.6 papunkčiuose, išlaidos; - kitų informavimo apie projektą priemonių išlaidos: pranešimų žiniasklaidai, spaudos konferencijų, informacinių renginių, seminarų, diskusijų, projekto reklamos (spaudoje, televizijoje, radijuje ir kt.), informacinių leidinių, reprezentacinių priemonių išlaidos. <p>Kiekvieno projekto, įgyvendinamo pagal Aprašą, viešinimo išlaidos neturi sudaryti daugiau kaip 5 proc. projekto tinkamų finansuoti išlaidų, kurių suma nustatoma atliekant projekto tinkamumo finansuoti vertinimą arba keičiant projekto sutartį, sumos</p>

7.	Netiesioginės išlaidos ir kitos išlaidos pagal fiksuotąją projekto išlaidų normą	Tinkama finansuoti. Projektui taikoma fiksuotoji projekto išlaidų norma netiesioginėms išlaidoms skaičiuojama vadovaujantis Projektų taisyklių 10 priedu „Fiksuotosios normos taikymo netiesioginėms projekto išlaidoms apmokėti tvarkos aprašas“
----	---	--

Paraiškos formos projekto biudžete lentelė pildoma vadovaujantis Biudžeto pildymo instrukcija, pateikta Rekomendacijose dėl projektų išlaidų atitikties Europos Sąjungos struktūrinių fondų reikalavimams, skelbiama adresu <http://www.esinvesticijos.lt/lt/dokumentai/2014-2020-m-rekomendacijos-del-projektu-islaidu-atitikties-europos-sajungos-strukturiniu-fondu-reikalavimams>.

43.47. Pagal Aprašą kryžminis finansavimas netaikomas.

44.48. Įgyvendinant projektų veiklas patirtos kelionių, maitinimo, privalomojo sveikatos draudimo, psichologų darbo užmokesčio, **socialinių darbuotojų darbo užmokesčio ir bendrųjų gebėjimų mokymų** išlaidos apmokamos taikant fiksuotuosius įkainius:

44.1.48.1. patirtos kelionių išlaidos apmokamos taikant kuro ir viešojo transporto išlaidų fiksuotąjį įkainį. Maksimalus kuro ir viešojo transporto išlaidų fiksuotasis įkainis su pridėtinės vertės mokesčiu yra 0,08 Eur/km (be pridėtinės vertės mokesčio – 0,07 Eur/km). Įkainis nustatytas vadovaujantis Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2015 m. balandžio 24 d. Kuro ir viešojo transporto išlaidų fiksuotųjų įkainių nustatymo tyrimo ataskaitoje nurodytais duomenimis. Tyrimas skelbiamas ES struktūrinių fondų svetainės www.esinvesticijos.lt skiltyje „Dokumentai“, ieškant „Tyrimai“, „Supaprastinto išlaidų apmokėjimo tyrimai“. Projekte visoms kelionių išlaidoms turi būti taikomas vienodas kuro ir viešojo transporto išlaidų fiksuotasis įkainis. Įkainio dydis nebus keičiamas projekto įgyvendinimo metu;

44.2.48.2. patirtos maitinimo išlaidos apmokamos taikant dalyvių maitinimo fiksuotąjį įkainį, kurio dydis – 5,7 euro per dieną arba 0,71 euro už vieną valandą. Savanorišką veiklą vykdančioms asmenims maitinimo išlaidos kompensuojamos tik tuo atveju, kai savanoriška veikla trunka ne mažiau kaip 4 valandas per parą. Dalyvių maitinimo fiksuotasis įkainis nustatytas vadovaujantis Komandiruočių sąnaudų atskaitymo iš pajamų taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. sausio 28 d. nutarimu Nr. 99 „Dėl Komandiruočių sąnaudų atskaitymo iš pajamų taisyklių patvirtinimo“, ir Tarnybinių komandiruočių išlaidų apmokėjimo biudžetinėse įstaigose taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 29 d. nutarimu Nr. 526 „Dėl Tarnybinių komandiruočių išlaidų apmokėjimo biudžetinėse įstaigose taisyklių

patvirtinimo“. Pasikeitus teisės aktams, kuriais vadovaujantis nustatytas fiksuotasis įkainis, atnaujintas įkainis taip pat taikomas projektams, dėl kurių projektų sutartys jau sudarytos;

~~44.3.~~**48.3.** privalomojo sveikatos draudimo išlaidos, patirtos vykdant Aprašo ~~40.1.1~~ **12.1.1** punkte nurodytą veiklą **ir vadovaujantis Lietuvos Respublikos savanoriškos veiklos įstatymu**, apmokamos taikant privalomojo sveikatos draudimo fiksuotąjį įkainį, kurio dydis, **vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymu**, — ~~31,5~~ **3**, euro per mėnesį. Jei dalyvis projekto veiklose dalyvauja ne visą mėnesį, tai privalomojo sveikatos draudimo fiksuotasis įkainis skaičiuojamas proporcingai dalyvautam laikui. Šis įkainis nustatytas atliktoje teisės aktų analizėje „Privalomojo sveikatos draudimo fiksuotojo įkainio nustatymo pagrindimas“, kuri skelbiama ES struktūrinių fondų svetainės www.esinvesticijos.lt skiltyje „Dokumentai“, ieškant „Tyrimai“, „Supaprastinto išlaidų apmokėjimo tyrimai“, ~~ir Lietuvos Respublikos savanoriškos veiklos įstatymu~~. Pasikeitus teisės aktams, kuriais vadovaujantis nustatytas fiksuotasis įkainis, atnaujintas įkainis taip pat bus taikomas projektams, dėl kurių projektų sutartys jau sudarytos;

~~44.4.~~**48.4.** patirtos psichologų darbo užmokesčio išlaidos apmokamos taikant fiksuotąjį įkainį psichologo (psichoterapeuto) darbo užmokesčiui, kurio dydis – 9,64 Eur/val. Įkainis nustatytas vadovaujantis 2015 m. rugpjūčio 26 d. atliktu Asmenų, priklausomų nuo psichoaktyviųjų medžiagų, reabilitacijos fiksuotųjų įkainių nustatymo tyrimu, kuris skelbiamas ES struktūrinių fondų svetainės www.esinvesticijos.lt skiltyje „Dokumentai“, ieškant „Tyrimai“, „Supaprastinto išlaidų apmokėjimo tyrimai“. Įkainio dydis nebus keičiamas projekto įgyvendinimo metu;

48.5. patirtos socialinių darbuotojų darbo užmokesčio išlaidos apmokamos taikant fiksuotąjį įkainį socialinio darbuotojo darbo užmokesčiui, kurio dydis – 7,02 Eur/val. Įkainis nustatytas vadovaujantis 2015 m. rugpjūčio 26 d. atliktu Asmenų, priklausomų nuo psichoaktyviųjų medžiagų, reabilitacijos fiksuotųjų įkainių nustatymo tyrimu, kuris skelbiamas ES struktūrinių fondų interneto svetainės www.esinvesticijos.lt skiltyje „Dokumentai“, ieškant „Tyrimai“, „Supaprastinto išlaidų apmokėjimo tyrimai“. Įkainio dydis nebus keičiamas projekto įgyvendinimo metu;

48.6. patirtos bendrųjų gebėjimų mokymų išlaidos, kurios apima salės ir įrangos (mikrofono, nešiojamojo kompiuterio ir vaizdo projektoriaus) nuomos, maitinimo, lektorius paslaugas, apmokamos taikant bendrųjų įgūdžių mokymo išlaidų fiksuotąjį įkainį, kuris nustatomas remiantis 2016 m. liepos 13 d. atliktu Bendrųjų įgūdžių mokymo fiksuotojo įkainio nustatymo tyrimu. Tyrimas skelbiamas ES struktūrinių fondų interneto svetainės www.esinvesticijos.lt skiltyje „Dokumentai“, ieškant

„Tyrimai“, „Supaprastinto išlaidų apmokėjimo tyrimai“. Įkainio dydis nebus keičiamas projekto įgyvendinimo metu;

49. Patirtos vykdančiojo personalo darbo užmokesčio už kasmetines atostogas ir (ar) kompensacijos už nepanaudotas kasmetines atostogas išmokos, kai darbo užmokesčio išlaidų apmokėjimui netaikomi fiksuotieji įkainiai, apmokamos taikant kasmetinių atostogų išmokų fiksuotąsias normas, kurios nustatomos atsižvelgiant į konkrečiam darbuotojui priklausančių kasmetinių atostogų dienų skaičių bei jam nustatytos darbo savaitės trukmę. Kasmetinių atostogų išmokų fiksuotosios normos apskaičiuojamos remiantis 2016 m. sausio 19 d. atliktu Kasmetinių atostogų išmokų fiksuotųjų normų nustatymo tyrimu. Tyrimas skelbiamas ES struktūrinių fondų interneto svetainės www.esinvesticijos.lt skiltyje „Dokumentai“, ieškant „Tyrimai“, „Supaprastinto išlaidų apmokėjimo tyrimai“.

45.50. Išlaidos, apmokamos taikant Aprašo 44 **48** punkte nurodytus fiksuotuosius įkainius ir Aprašo ~~42 punkte~~ **46 ir 49 punktuose** nurodytą fiksuotąją normą, turi atitikti šias nuostatas:

45.1.50.1. pagal fiksuotuosius įkainius apmokamos išlaidos turi atitikti Projektų taisyklių VI skyriaus trisdešimt penktajame skirsnyje nurodytus reikalavimus;

45.2.50.2. pareiškėjas turi teisę paraiškoje numatyti mažesnius fiksuotųjų įkainių dydžius, nei jam taikomi Apraše nustatyti dydžiai;

45.3.50.3. projektų, kuriems išlaidas numatyta apmokėti taikant fiksuotuosius įkainius, išlaidos apmokamos atsižvelgiant į projekto sutartyje nustatytus fiksuotuosius įkainius ir projekto vykdytojo pateiktus dokumentus, kuriais įrodomas pasiektas projekto kiekybinis rezultatas. Dokumentai, kuriuos reikia pateikti dėl fiksuotųjų įkainių kiekybinių rezultatų pasiekimo, nurodomi projekto sutartyje.

46.51. Paraiškos parengimo išlaidos yra netinkamos finansuoti.

47.52. Pajamoms iš projekto veiklų, gautoms projekto įgyvendinimo metu, taikomi reikalavimai, nustatyti Projektų taisyklių VI skyriaus trisdešimt šeštajame skirsnyje.

V SKYRIUS

PARAIŠKŲ RENGIMAS, PAREIŠKĖJŲ INFORMAVIMAS, KONSULTAVIMAS, PARAIŠKŲ TEIKIMAS IR VERTINIMAS

48.53. Siekdamas gauti finansavimą pareiškėjas turi užpildyti paraišką, kurios iš dalies užpildyta forma PDF formatu skelbiama ES struktūrinių fondų svetainės

www.esinvesticijos.lt skiltyje „Finansavimas“ prie paskelbto kvietimo teikti paraiškas „Susijusių dokumentų“.

49.54. Pareiškėjas pildo paraišką ir kartu su Aprašo ~~50~~ **55** punkte nurodytais priedais teikia ją per Iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų duomenų mainų svetainę (toliau – DMS) arba, jei atitinkamos DMS funkcinės galimybės nėra įdiegtos arba laikinai neužtikrinamos, raštu (kartu pateikdamas į elektroninę laikmeną įrašytą paraišką ir priedus) įgyvendinančiajai institucijai Projektų taisyklių III skyriaus dvyliktajame skirsnyje nustatyta tvarka.

~~50.55.~~ Kartu su paraiška pareiškėjas turi pateikti šiuos priedus:

~~54.1.55.1.~~ **paraiškos priedą, užpildytą pagal Aprašo 3 priedo formą;**

~~50.1.55.2.~~ **dokumentus, pagrindžiančius paraiškos priedo, užpildyto pagal Aprašo 3 priedo formą, 5 lentelėje pateiktą informaciją;**

~~50.2.55.3.~~ partnerio (-ių) deklaraciją (-as), jei projektas įgyvendinamas kartu su partneriu (-iais) (Partnerio deklaracijos forma įtraukta į pildomą paraiškos formą);

~~50.3.55.4.~~ **pareiškėjo ir partnerio (-ių), kuris (-ie) yra nevyriausybinė organizacija, deklaraciją (-as), užpildytą (-as) pagal Aprašo 5 priedo formą;**

55.5. Klausimyną apie pirkimo ir (arba) importo pridėtinės vertės mokesčio tinkamumą finansuoti iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir (arba) Lietuvos Respublikos biudžeto lėšų, kurio forma skelbiama ES struktūrinių fondų svetainės www.esinvesticijos.lt skiltyje „Dokumentai“, ieškant „Paraiškų priedų formos“, jei pareiškėjas prašo PVM išlaidas pripažinti tinkamomis finansuoti, t. y. įtraukia šias išlaidas į projekto biudžetą;

~~50.3.55.6.~~ išankstinį (-ius) susitarimą (-us) **su savanorius priimančia (-iomis) organizacija (-omis) ir (arba) pareiškėjo įsipareigojimą**, atitinkantį (-čius) Aprašo ~~15~~ **20** punkte nurodytus reikalavimus;

~~50.4.55.7.~~ ~~laisvos formos savanoriškos veiklos organizavimo patirties aprašymą, jeigu pareiškėjas ir (arba) partneris (-iai) turi tokią patirtį.~~ **pareiškėjo finansinės atskaitomybės dokumentus už 2014–2015 m.;**

55.8. **pareiškėjo organizacijos finansinių ataskaitų už 2014 ir (arba) 2015 metus audito ataskaitas (jei auditas buvo atliktas);**

55.9. **jungtinės veiklos sutartį (-is) su partneriu (-iais), kaip nustatyta Aprašo 22 punkte (jei projektas įgyvendinamas su partneriu (-iais)).**

~~51.56.~~ Paraiškų pateikimo paskutinė diena nustatoma kvietime teikti paraiškas.

~~52.57.~~ Pareiškėjai informuojami ir konsultuojami Projektų taisyklių 24–27 punktuose nustatyta tvarka. Informacija apie konkrečius įgyvendinančiosios institucijos konsultuojančius

asmenis ir jų kontaktus nurodoma kvietimo teikti paraiškas skelbime, paskelbtame pagal Aprašą ES struktūrinės paramos interneto svetainėje www.esinvesticijos.lt.

53-58. Įgyvendinančioji institucija atlieka projekto tinkamumo finansuoti vertinimą Projektų taisyklių III skyriaus keturioliktajame ir penkioliktajame skirsniuose nustatyta tvarka pagal Aprašo 1 priede „Projekto tinkamumo finansuoti vertinimo lentelė“ nustatytus reikalavimus, taip pat projekto naudos ir kokybės vertinimą Projektų taisyklių III skyriaus keturioliktajame ir šešioliktajame skirsniuose nustatyta tvarka pagal Aprašo 2 priede „Projekto naudos ir kokybės vertinimo lentelė“ nustatytus reikalavimus.

54-59. Paraiškos vertinimo metu įgyvendinančioji institucija gali paprašyti pareiškėjo pateikti trūkstamą informaciją ir (arba) dokumentus. Pareiškėjas privalo pateikti šią informaciją ir (arba) dokumentus per įgyvendinančiosios institucijos nustatytą terminą.

60. Vertinant projekto atitiktį prioritetiniam projektų atrankos kriterijui „Pareiškėjas arba partneris savo veiklą grindžia savanoriška veikla“ vertinama tik paraiškos priedo, užpildyto pagal Aprašo 3 priedo formą, 5 lentelėje pateikta informacija ir kartu su paraiška pateikti šią informaciją pagrindžiantys dokumentai, t.y. informacija naudos ir kokybės vertinimo metu nėra tikslinama, papildomų dokumentų pareiškėjo nėra prašoma.

61. Jei kartu su paraiška nėra pateikti pareiškėjo finansinės atskaitomybės dokumentai už 2014 m. ir 2015 m., vertinant projekto atitiktį prioritetiniam projektų atrankos kriterijui „Pareiškėjo organizacijos vidutinės metinės pajamos kiekvienais metais per paskutinius trejus metus yra ne mažesnės kaip 15 tūkst. eurų“, informacija naudos ir kokybės vertinimo metu netikslinama (pareiškėjo nėra papildomai prašoma pateikti šiuos dokumentus) ir projektui už atitikimą šiam prioritetiniam kriterijui skiriama 0 balų.

62. Jei kartu su paraiška nėra pateiktos pareiškėjo organizacijos finansinių atskaitų už 2014 m. ir (arba) 2015 metus audito atskaitos, vertinant projekto atitiktį prioritetiniam projektų atrankos kriterijui „Pareiškėjo organizacija vykdo finansinių ataskaitų auditą“, informacija naudos ir kokybės vertinimo metu netikslinama (pareiškėjo nėra papildomai prašoma pateikti šį dokumentą) ir projektui už atitikimą šiam prioritetiniam kriterijui skiriama 0 balų.

55-63. Paraiška vertinama ne ilgiau kaip 90 dienų nuo kvietimo teikti paraiškas skelbime nurodytos paskutinės paraiškų pateikimo dienos.

56-64. Dėl objektyvių priežasčių negalint paraiškų įvertinti per nustatytą terminą (kai vertinant paraiškas reikia kreiptis į kitas institucijas, atliekama patikra projekto įgyvendinimo

ir (ar) administravimo vietoje, taip pat kai buvo gauta paraiškų už didesnę sumą nei kvietimui teikti paraiškas skirta lėšų suma), vertinimo terminas gali būti pratęstas įgyvendinančiosios institucijos sprendimu. Apie naują paraiškų vertinimo terminą įgyvendinančioji institucija informuoja pareiškėjus per DMS arba raštu, kol nėra įdiegtos ar laikinai neužtikrinamos tokios DMS funkcinės galimybės.

57-65. Paraiška gali būti atmetama Projektų taisyklių 118, 121, 122, 133, 136, 138 ir 140 punktuose nurodytais pagrindais, Projektų taisyklių 123–124 punktuose nustatyta tvarka. Apie paraiškos atmetimą pareiškėjas informuojamas per DMS arba raštu, kol nėra įdiegtos ar laikinai neužtikrinamos tokios DMS funkcinės galimybės, per 3 darbo dienas nuo sprendimo dėl paraiškos atmetimo priėmimo dienos nurodant sprendimo priežastis.

66. Vadovaujantis Projekto taisyklių 118 punkto nuostatomis, paraiška yra atmetama neprašant pareiškėjo pateikti papildomų dokumentų ar duomenų, papildyti ar patikslinti paraiškoje pateiktos informacijos šiais atvejais:

66.1. jei su paraiška nepateiktas bent vienas iš šių priedų:

66.1.1. paraiškos priedas, užpildytas pagal Aprašo 3 priedo formą;

66.1.2. bent vieno iš partnerių deklaracija, kaip nurodyta Aprašo 55.3 papunktyje (jei projektas įgyvendinamas kartu su partneriu);

66.1.3. pareiškėjo, kuris yra nevyriausybinė organizacija, deklaracija, kaip nurodyta Aprašo 55.4 papunktyje;

66.1.4. bent vienas susitarimas su savanorius priimančia organizacija ir (arba) įsipareigojimas, jei savanorius priimančioji organizacija yra pareiškėjas, kaip nurodyta Aprašo 55.6 papunktyje;

66.1.5. bent viena jungtinės veiklos sutartis, kaip nustatyta Aprašo 55.9 papunktyje, jei projektas įgyvendinamas kartu su partneriu (-iais);

66.2. jeigu paraiškos 5.1–5.3, 6 ir 7 dalys neužpildytos (daugiau nei trys paraiškos formos laukai neužpildyti arba informacija daugiau nei trijuose laukuose pateikiama ne pagal paraiškos pildymo instrukcijas) arba užpildytos nesilaikant paraiškos pildymo instrukcijos (pvz., neaprašytas veiklos turinys, jos būtinumo pagrindimas, nenurodyti fiziniai rodikliai, veiklos trukmė, tikslinės grupės dalyvių skaičius, grupių skaičius, neaprašytas veiklai įgyvendinti reikalingų išlaidų poreikio pagrindimas, nepateikti detalūs išlaidų apskaičiavimai ir kt.);

66.3. jeigu paraiškoje numatytos sąlygos netenkina Aprašo 37 ir 43 punktuose nurodytų reikalavimų;

66.4. jeigu vertinant paraiškas nustatoma, kad tas pats pareiškėjas yra pateikęs daugiau nei vieną paraišką, įgyvendinančioji institucija jam siunčia raštą, kuriame pareiškėjo prašoma per nustatytą terminą informuoti, kurią paraišką turi vertinti įgyvendinančioji institucija. Jei per nustatytą terminą pareiškėjas nepateikia informacijos įgyvendinančiajai institucijai, visos to paties pareiškėjo paraiškos yra atmetamos;

66.5. jeigu vertinant paraiškas nustatoma, kad juridinis asmuo, juridinio asmens filialas ar atstovybė partneriu konkrečioje apskrityje yra daugiau nei viename projekte, tinkamu finansuoti laikomas naudos ir kokybės vertinimo metu didžiausią balų skaičių surinkęs projektas, o kitos paraiškos yra atmetamos. Jei projektai, kuriuose partneris yra tas pats juridinis asmuo, juridinio asmens filialas ar atstovybė, surenka vienodą balų skaičių, pirmenybė suteikiama projektui, surinkusiam daugiau balų pagal pirmąjį Aprašo 2 priede nustatytą prioritetinį atrankos kriterijų, o jei projektai yra vienodai įvertinti ir pagal šį prioritetinį kriterijų, pirmenybė suteikiama projektui, surinkusiam daugiau balų pagal kitą iš eilės nurodytą prioritetinį kriterijų. Jei pagal visus prioritetinius kriterijus projektai, kuriuose tas pats juridinis asmuo, juridinio asmens filialas ar atstovybė yra partneris, įvertinti vienodai, nei vienas projektas nėra finansuojamas;

66.6. jeigu vertinant paraiškas nustatoma, kad pareiškėjas vienoje apskrityje yra ir partneris kitame toje pačioje apskrityje planuojamame įgyvendinti projekte, paraiška, kurioje jis yra pareiškėjas, yra atmetama.

67. Jeigu pareiškėjas per nustatytą paraiškos patikslinimo terminą nepateikė dalies ar visų prašomų dokumentų ir (ar) informacijos, paraiškos vertinimas atliekamas vadovaujantis turima ir su patikslinimais gauta informacija (pakartotinai patikslinti informaciją ar pateikti dokumentus nėra prašoma).

68. Jeigu pareiškėjas įgyvendinančiai institucijai pateikia įgyvendinančiosios institucijos neprašomą informaciją ir (ar) dokumentus (pvz., pakeičia, papildo paraišką ar jos priedus nauja informacija, įtraukia naujas veiklas, partnerius, išbrauktas netinkamas veiklas pakeičia kitomis veiklomis, mažina fizinius, stebėsenos rodiklius ir kt.), atliekant paraiškos vertinimą į ją nėra atsižvelgiama.

58.69. Pareiškėjas sprendimą dėl paraiškos atmetimo gali apskųsti Projektų taisyklių 493–494 punktuose nustatyta tvarka.

59-70. Paraiškų baigiamąjį vertinimo aptarimą organizuoja ir Paraiškų baigiamojo vertinimo aptarimo grupės sudėtį tvirtina ir darbo tvarką nustato įgyvendinančiosios institucijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo Projektų taisyklių 146 punkte nustatyta tvarka.

71. Įgyvendinančioji institucija, įvertinusi projektams nepaskirstytą pagal Aprašą skirtą lėšų sumą ir prašomą skirti finansavimo lėšų sumą pagal teigiamai įvertintas paraiškas kiekvienoje apskrityje, kurioms finansuoti neužteko lėšų, gali rekomenduoti ministerijai priimti sprendimą finansuoti projektą (-us) toje apskrityje, kurioje santykis tarp Aprašo 9 punkte nurodytos lėšų sumos apskričiai ir prašomos skirti finansavimo lėšų sumos pagal teigiamai įvertintas paraiškas apskrityje yra didžiausias. Atsižvelgusi į tai, ar projektui (-ams) įgyvendinti pagal projektų vertinimo metu įgyvendinančiosios institucijos nustatytą didžiausią projektui (-ams) leidžiamą skirti finansavimo lėšų sumą užtenka lėšų ir laikydamosi nustatytos projektų eilės apskrityje, įgyvendinančioji institucija gali rekomenduoti finansavimą skirti:

72.1. projektui (-ams), kuris (-ie) yra surinkęs (-ę) didžiausią balų sumą pagal prioritetinius atrankos kriterijus;

72.2. jeigu yra daugiau vienodą didžiausią balų skaičių surinkusių paraiškų, pirmenybė suteikiama projektui (-ams), surinkusiam (-iems) daugiau balų pagal pirmąjį Apraše nustatytą prioritetinį projektų atrankos kriterijų, o jei projektai vienodai įvertinti pagal šį prioritetinį kriterijų, pirmenybė suteikiama projektui (-ams), surinkusiam (-iems) daugiau balų pagal kitą iš eilės nurodytą prioritetinį kriterijų. Jei pagal visus prioritetinius projektų atrankos kriterijus tokie projektai įvertinti vienodai, nėra finansuojamas nei vienas iš tų projektų.

~~60-72.~~ Sprendimą dėl projekto finansavimo priima Ministerija Projektų taisyklių 153–160 punktuose nustatyta tvarka.

~~61-73.~~ Ministerijai priėmus sprendimą dėl projekto finansavimo, įgyvendinančioji institucija per 3 darbo dienas nuo šio sprendimo gavimo dienos per DMS arba raštu (jei atitinkamos DMS funkcinės galimybės nėra įdiegtos ar laikinai neužtikrinamos) pateikia šį sprendimą pareiškėjui.

~~62-74.~~ Pagal Aprašą finansuojamiems projektams įgyvendinti bus sudaromos dvišalės projektų sutartys tarp įgyvendinančiosios institucijos ir projektų vykdytojų.

~~63-75.~~ Įgyvendinančioji institucija Projektų taisyklių IV skyriaus aštuonioliktajame skirsnyje nustatyta tvarka pagal Projektų taisyklių 4 priede nustatytą formą, pritaikytą Aprašui, parengia ir pateikia pareiškėjui projekto sutarties projektą ir nurodo pasiūlymo pasirašyti projekto sutartį galiojimo terminą, kuris neturi būti trumpesnis nei 14 dienų.

Pareiškėjui per įgyvendinančiosios institucijos nustatytą pasiūlymo galiojimo terminą nepasirašius projekto sutarties, pasiūlymas pasirašyti projekto sutartį netenka galios. Pareiškėjas dėl objektyvių priežasčių turi teisę kreiptis į įgyvendinančiąją instituciją su prašymu pakeisti projekto sutarties pasirašymo terminą. Įgyvendinančioji institucija, įvertinusi prašymo priežastis, ir jei šis prašymas neprieštarauja Aprašui, turi teisę pakeisti projekto sutarties pasirašymo terminą ir apie savo sprendimą privalo informuoti pareiškėją ne vėliau kaip per 7 dienas nuo prašymo gavimo dienos.

64.76. Projekto sutarties originalas gali būti rengiamas ir teikiamas atsižvelgiant į projekto vykdytojo pasirinktą dokumento formą:

64.1.76.1. kaip pasirašytas popierinis dokumentas arba

64.2.76.2. kaip elektroninis dokumentas, pasirašytas elektroniniu parašu.

VI SKYRIUS

PROJEKTŲ ĮGYVENDINIMO REIKALAVIMAI

65.77. Projektas įgyvendinamas pagal projekto sutartyje, Apraše ir Projektų taisyklėse nustatytus reikalavimus.

66.78. Finansavimas *de minimis* pagalbos gavėjams pagal Aprašo 34–37 **38–41** punktuose nurodytus reikalavimus teikiamas projekto sutartyje ir Apraše nustatyta tvarka.

67.79. Projekto vykdytojas įgyvendinančiajai institucijai projekto sutartyje nurodyta tvarka teikia:

67.1.79.1. informaciją apie savanorius priimančioms organizacijoms planuojamas lėšas, skirtas **jų darbuotojams** dalyvauti ~~savanorius priimančioms organizacijoms skirtuose mokymuose ir gauti individualiose konsultacijose bei mentorystės paslaugoms~~ **individualias konsultacijas bei mentorystės paslaugas** šioms organizacijoms teikti, užpildydamas Aprašo 3 priede nustatytą formą, reikalingą priskirti *de minimis* pagalbą konkrečiam *de minimis* pagalbos gavėjui;

67.2.79.2. kiekvieno *de minimis* pagalbos gavėjo Vienos įmonės deklaraciją pagal Komisijos reglamentą, pildomą, kaip nurodyta Aprašo ~~36.2~~ **40.2** papunktyje.

68.80. Įgyvendinančioji institucija, iš projekto vykdytojo gavusi informaciją, nurodytą Aprašo ~~67~~ **79** punkte, įvertina:

68.1.80.1. kiekvieno *de minimis* pagalbos gavėjo atitiktį Komisijos reglamento nustatytiems reikalavimams, užpildydama Aprašo 4 priedą „Projektų atitikties *de minimis* pagalbos taisyklėms patikros lapas“;

~~68.2.80.2.~~ *de minimis* pagalbos gavėjo sąsajas pagal Komisijos reglamento vienos įmonės sąvoką;

~~68.3.80.3.~~ ar nebus viršyta *de minimis* pagalbos suteikimo riba, nustatyta Aprašo ~~36.1~~ **40.1** papunktyje.

~~69.81.~~ Įgyvendinančioji institucija, atlikusi Aprašo ~~68~~ **80** punkte nurodytą įvertinimą, priima sprendimą dėl *de minimis* pagalbos priskyrimo konkreitiems *de minimis* pagalbos gavėjams ir, vadovaudamasi Suteiktos valstybės pagalbos ir nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos registro nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. sausio 19 d. nutarimu Nr. 35 „Dėl Suteiktos valstybės pagalbos ir nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos registro nuostatų patvirtinimo“, ir projekto sutartyje nustatyta tvarka, registruoja duomenis apie suteiktą nereikšmingą (*de minimis*) pagalbą.

~~70.82.~~ Įgyvendinančioji institucija raštu arba el. paštu informuoja projekto vykdytoją apie priimtą sprendimą dėl *de minimis* pagalbos priskyrimo konkreitiems *de minimis* pagalbos gavėjams, nurodydama *de minimis* pagalbos dydį bei pobūdį konkreitiems *de minimis* pagalbos gavėjams, pateikdama aiškią nuorodą į Komisijos reglamentą (nurodydama reglamento pavadinimą bei skelbimo Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje numerį), išskyrus tuos atvejus, kai priskaičiuotos *de minimis* pagalbos dydis lygus 0.

~~71.83.~~ Projekto vykdytojas, gavęs informaciją iš įgyvendinančiosios institucijos, raštu arba elektroniniu paštu informuoja *de minimis* pagalbos gavėjus apie priimtą sprendimą, nuroydamas *de minimis* pagalbos dydį bei pobūdį, pateikdamas aiškią nuorodą į Komisijos reglamentą (nuroydamas reglamento pavadinimą bei skelbimo Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje numerį), išskyrus tuos atvejus, kai priskaičiuotos *de minimis* pagalbos dydis lygus 0.

VII SKYRIUS

APRAŠO KEITIMO TVARKA

~~72.84.~~ Aprašas keičiamas vadovaujantis Projektų taisyklių III skyriaus vienuoliktajame skirsnyje nustatytais reikalavimais.

~~73.85.~~ Jei Aprašas keičiamas jau atrinkus projektus, šie pakeitimai, nepažeidžiant lygiateisiškumo principo, Projektų taisyklių 91 punkte nustatytais atvejais taikomi ir įgyvendinamiems projektams.
